

Vergaderjaar 2013–2014

33 750 V

Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2014

Nr. 4

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 september 2013

In vervolg op het vragenuurtje van dinsdag 24 september jl. (Handelingen II 2013/14, nr. 4, Vragen van het lid Van Tongeren over de acties van de Nederlandse regering voor een schip onder Nederlandse vlag dat vreedzaam protesteert in internationale wateren maar door de Russische kustwacht overmeesterd is) informeer ik u, conform toezegging, over de laatste stand van zaken rondom het Greenpeace-schip *Arctic Sunrise*.

Zoals bekend protesteerde de *Arctic Sunrise* in de week van 16 september bij een Russisch boorplatform in de Pechorazee, ten zuiden van Nova Zembla. Op donderdag 19 september werd het schip overmeesterd door de Russische autoriteiten en overgebracht naar de haven van Moermansk, waar het op dinsdag 24 september aankwam. De *Arctic Sunrise* vaart onder Nederlandse vlag. Onder de bemanningsleden bevinden zich twee Nederlanders.

Voor het kabinet staan drie zaken centraal: zekerstellen dat Rusland handelt conform het internationale recht dat van toepassing is bij schepen varend onder een andere vlag, het kunnen bieden van consulaire bijstand aan de Nederlandse bemanningsleden conform artikel 36 van het Verdrag van Wenen inzake consulaire betrekkingen, en inachtneming van het recht om vreedzaam te kunnen protesteren.

Op elk van deze drie punten heeft Nederland bij de Russische autoriteiten, onmiddellijk na de eerste berichten over de overmeestering van het schip, om opheldering gevraagd. Wat betreft het recht van vreedzaam protest, met inachtneming van de veiligheid op zee, was al na de eerdere protestactie van Greenpeace eind augustus en kort na aanvang van de afgelopen protesten (voor de overname van het schip) een gesprek gevoerd met de Russische autoriteiten.

Nederland heeft Rusland specifiek gevraagd naar de rechtsgronden waarop het zich beroept bij hun acties jegens de *Arctic Sunrise*, de exacte positie waar het schip is overmeesterd (al naar gelang de locatie gelden andere bepalingen van zeerecht) en de eventuele aanklachten tegen de bemanning. Ook is Rusland gevraagd waarom Nederland als vlaggenstaat niet voorafgaand aan de enterling om toestemming is verzocht. Deze vragen zijn ook schriftelijk via een *note verbale* aan de Russische autoriteiten overhandigd en met de Russische ambassadeur in Den Haag besproken.

De gevraagde informatie is nodig om de eventuele vervolgstappen te kunnen bepalen. Aan het Nederlandse verzoek om de informatie uiterlijk dinsdag 24 september om 18.00 uur beschikbaar te stellen heeft Rusland echter geen gehoor gegeven. De Russische autoriteiten zeiden meer tijd nodig te hebben. Vandaag heeft Nederland opnieuw bij de Russische autoriteiten aangedrongen op spoedige informatieverstrekking.

Op basis van het zeerecht heeft Nederland de Russische autoriteiten verzocht het schip onmiddellijk vrij te geven en de bemanning onmiddellijk vrij te laten. Hangende de aan Rusland gevraagde informatie beziet Nederland tevens mogelijke juridische vervolgstappen, waaronder het Zeerechttribunaal, waarbij een diplomatieke oplossing vanzelfsprekend de voorkeur blijft genieten. Dit laat overigens onverlet dat de Russische autoriteiten Greenpeace en de bemanning nog steeds strafrechtelijk kunnen vervolgen en dat bemanningsleden uiteindelijk voor een Russische rechter geroepen kunnen worden.

En marge van de Algemene Vergadering van de VN in New York heb ik ook met Minister van Buitenlandse Zaken, Sergej Lavrov, over deze kwestie gesproken. Hij beloofde ons volledig te informeren en de procedure te versnellen, zodat er spoedig duidelijkheid ontstaat over het schip en de bemanning.

Het kabinet hecht te wijzen op de brede bilaterale betrekkingen tussen Nederland en Rusland. Zorgpunten, zoals deze, kunnen besproken worden vanwege de nauwe banden die onze beide landen onderhouden.

Consulair

Medewerkers van het Nederlandse Consulaat Generaal in St. Petersburg zijn dit weekend afgereisd naar Moermansk en hebben inmiddels contact gehad met de twee Nederlandse bemanningsleden. Zij maken het, gezien omstandigheden, redelijk. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft contact opgenomen met de families van beide opvarenden om hen van het consulaire bezoek op de hoogte te stellen. De medewerkers van het Consulaat Generaal zullen de komende dagen in Moermansk blijven voor verdere consulaire bijstand.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
F.C.G.M. Timmermans